

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO
ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(NR. 15-0414-01-I) (NR. 15-8770(3))**

2015-09-14 Nr. NV-2955

Vilnius

1. Projekto teikėjas – Energetikos ministerija

2. Projekto esmė –

Pakeitimo motyvai: Prognozuojama, kad 2016 m. SGD terminalo būtinas kiekis viršys visą reguliuojamų energijos gamintojų gamtinių dujų poreikį. Mažėjantis gamtinių dujų vartojimas energetikos sektoriuje komplikuoja arba padaro neįmanomu paskirtojo tiekėjo SGD terminalo būtiną kiekį realizavimą Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 (toliau – SGDTĮ) nustatyta tvarka.

Įstatymo projektu sprendžiami šie klausimai:

- patobulinamas SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo, taip pat būtinąsios veiklos užtikrinimo sąnaudų finansavimo modelis, siekiant proporcingai, tvariai ir subalansuotai padalinti šias sąnaudas tarp visų gamtinių dujų sistemos naudotojų ir gamtinių dujų vartotojų turinčių prieigą prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemų, į kurias dujos tiesiogiai ar netiesiogiai transportuojamos iš Lietuvos teritorijoje esančios gamtinių dujų perdavimo sistemos (toliau – gamtinių dujų sistemos naudotojai).

- patikslinami SGD terminalo būtinąjo kiekio rinkos kainos apskaičiavimo principai, sudarant sąlygas energijos gamintojams, nurodytiems SGDTĮ 11 straipsnio 3 dalyje, SGD terminalo būtinąjį kiekį iš paskirtojo tiekėjo įsigyti už VKEKK tvirtinamą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą, o skirtumą tarp gamtinių dujų rinkos kainos ir SGD įsigijimo kainos kompensuojant per fiksuotą dedamąją, proporcingai paskirstomą tarp visų gamtinių dujų sistemos naudotojų. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, papildoma dedamoji yra taikoma už faktiškai sistemos naudotojui perduotą gamtinių dujų kiekį.

- optimizuojamas SGD terminalo vykdomą SGD terminalo būtinąjo kiekio dujinimo procesas, įtvirtinant lankstesnį SGD terminalo būtinąjo kiekio paskirstymą ir tiekimą minėtiems energijos gamintojams atsižvelgiant į jų poreikius, taip pat **numatant galimybę realizuoti perteklinę SGD terminalo būtinąjo kiekio dalį** kitais rinkoje prieinamais ekonomiškai naudingiausiais būdais Vyriausybės nustatyta tvarka.

- koreguojamas SGDTĮ numatyta gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo modelis, atsižvelgiant į 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Komisijos sprendimą Nr. SA36740, taip pat 2015 04 03 Konstitucinio teismo nutarimą bei valstybės strateginius tikslus gamtinių dujų sektoriuje ir gamtinių dujų vartotojų interesus.

- suvienodinamos Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo ir SGDTĮ nuostatos, reglamentuojančios valstybės sprendžiamąją galią SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovėje.

Siekiama, kad šis pakoreguotas gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d. Todėl iki 2015 m. spalio 15 d. turėtų būti priimti siūlomi SGDTĮ pakeitimai ir įgyvendinamieji teisės aktai.

Numatomas poveikis: Priėmus siūlomus SDGTĮ pakeitimus, vadovaujantis proporcingumo principu, papildoma dedamoji (t.y. alternatyvaus gamtinių dujų tiekimo šaltinio sukūrimo ir eksploatavimo sąnaudos) būtų paskirstoma tarp gamtinių dujų sistemos naudotojų, kuriems Lietuvoje sukurta gamtinių dujų infrastruktūra, įskaitant SGD terminalą, užtikrina gamtinių dujų tiekimo saugumą. Siūlomi įstatymo pakeitimai leis išdalinti kaštus proporcingai kiekvienai vartotojų grupei, atsižvelgiant į gamtinių dujų sistemos naudotojui reikalingus vartojimo pajėgumus, jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti.

3. Derinimas –

Įstatymo projektas 2015 08 12 teiktas derinimui su suinteresuotaisiais subjektais: Finansų ministerija, Ūkio ministerija, Konkurencijos taryba, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK), Europos teisės departamentu, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos elektros energetikos asociacija, Lietuvos dujų asociacija, Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacija, Nacionaline Lietuvos elektros asociacija, „Lietuvos energija“, UAB, AB „Klaipėdos nafta“, AB „Amber Grid“.

2015 08 19 patobulintas projektas pateiktas derinti Teisingumo ministerijai.

Gauti pasiūlymai į kuriuos nebuvo atsižvelgta, ar atsižvelgta iš dalies, įvertinti pridėtoje derinimo pažymoje.

Esminės pastabos, pateiktos derinimo pažymoje:

Pažymėtina, kad Konkurencijos taryba, Europos teisės departamentas ir UAB „Vilniaus energija“ atkreipė dėmesį į galimus valstybės pagalbos elementus ir tai pasiūlė suderinti su EK. EM sako, kad yra pradėjusi derinimo procesą.

VKEKK ir Teisingumo ministerija siūlė, įvertinus šio pajėgumų modelio svarbą ir įtaką Lietuvos gamtinių dujų rinkos dalyviams, pajėgumų nustatymo principus, kurie turėtų būti naudojami skaičiavimuose nustatant suskystintųjų dujų terminalo dedamąją, įtvirtinti Įstatymo projekte, o ne poįstatyminiame LRV teisės akte.

Lietuvos pramonininkų konfederacijos nuomone, teikiamas modelis neskaitins paskirtojo tiekėjo LITGAS veikti efektyviai dėl numatomo taikyti kompensavimo mechanizmo.

Ūkio ministerija siūlytų nustatyti, kad dujų poreikis dujų naudotojams būtų apskaičiuojamas ir apmokestinamas pagal faktiškai sunaudojamą dujų kiekį.

Į kai kurias kitas pateiktas derinimo pažymoje pastabas atsižvelgta iš dalies.

4. Dalykinio vertinimo išvada –

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Ekonomikos skyriaus patarėja

Lina Žongolavičiūtė
tel. 8 706 63853 el.p. lina.zongolaviciute@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 706) 64 715,
faks. (8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-09-16

Nr. (7.5-09)3-2519

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO 2, 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) pakoregavo ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto teikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Įstatymo projektas). Prašome svarstyti Įstatymo projektą artimiausiame Vyriausybės posėdyje ir jam pritarti.

Įstatymo projektas buvo svarstytas 2015 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarime ir 2015 m. rugsėjo 15 d. ministerijų atstovų pasitarime. Taip pat Įstatymo projektas buvo pakoreguotas įvertinant 2015 m. rugsėjo 11 d. Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento išvadoje Nr. NV-2940 pateiktas pastabas. Minėtų Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabų, į kurias buvo atsižvelgta iš dalies, vertinimas pateikiamas pridedamoje derinimo pažymoje.

Įstatymo projektą parengė Energetikos ministerijos Naftos ir dujų skyrius (vedėjas D. Bražiūnas, tel. 8 706 64912, el. p. dainius.braziunas@enmin.lt, vedėjo pavaduotojas K. Švaikauskas, tel. 8 706 64872, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt)

Įstatymo projektas ir jo lydintieji dokumentai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 3 lapai;
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas; 4 lapai;
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 6 lapai;
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto teikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas;
5. Įstatymo projekto derinimo pažyma, 3 lapai.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO
ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir teikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti – energetikos viceministrą Roką Baliukovą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

3. Prašyti Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti šį įstatymo projektą skubos tvarka, siekiant, kad pakoreguotas gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2015 09 15

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2015-09-15

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino reikšmingi pokyčiai gamtinių dujų sektoriuje susiję su vyraujančiomis gamtinių dujų vartojimo mažėjimo tendencijomis, kurios kelia riziką tvariam esamos gamtinių dujų sistemos funkcionavimui bei sąlygoja didėjančias gamtinių dujų infrastruktūros eksploatavimo ir gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo sąnaudas gamtinių vartotojams bei gamtinių dujų sistemos naudotojams.

2011-2014 m. gamtinių dujų metinis suvartojimas sumažėjo 25 proc. Prognozuojama, kad 2016 m. dėl biokuro sektoriaus plėtros, taip pat nuo 2016 m. atsisakius elektros gamybos kvotų termofikacinėse elektrinėse bei Lietuvos elektrinėje Elektrėnuose subsidijuojamų iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) fondo, gamtinių dujų vartojimas tarp šalies energijos gamintojų taps 3,5 kartų mažesnis lyginant su 2011 m., o bendras gamtinių dujų suvartojimas Lietuvoje sumažės iki 2 mlrd. m³ (t.y. apie 40 % mažiau nei 2011 m.). Gamtinių dujų vartojimo mažėjimas lemia didėjančius gamtinių dujų infrastruktūros, tame tarpe ir suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo, eksploatavimo kaštus gamtinių dujų sistema besinaudojantiems energijos gamintojams, buitiniams vartotojams bei Lietuvos pramonės įmonėms.

Prognozuojama, kad 2016 m. SGD terminalo būtinasis kiekis viršys visą reguliuojamų energijos gamintojų gamtinių dujų poreikį. Mažėjantis gamtinių dujų vartojimas energetikos sektoriuje komplikuoja arba padaro neįmanomu paskirtojo tiekėjo SGD terminalo būtinąjį kiekio realizavimą Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 (toliau – SGDTĮ) 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas įgyvendinant SGD terminalo projekto įgyvendinimo komisijos 2015 m. vasario 6 d. posėdžio (protokolas LV-53) nutarimą, kuriuo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) paprašyta, bendradarbiaujant su paskirtuoju tiekėju ir SGD terminalo operatoriumi, pateikti pagrįstus pasiūlymus dėl ilgalaikių sprendimų SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti, atsižvelgiant į gamtinių dujų vartojimo mažėjimą. Siūlomų SGDTĮ pakeitimų tikslas – sukurti tvarią, ilgalaikę sistemą, kuri subalansuotų (i) naudą, gaunamą iš tiekimo saugumą užtikrinančios gamtinių dujų sistemos, ir (ii) poreikį proporcingai prisidėti prie tokios sistemos eksploatavimo sąnaudų. Įstatymo projektu taip pat siekiama suvienodinti teisinį reguliavimą strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių atžvilgiu, nustatant valstybės sprendžiamąją galią SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovėje tiesioginiu arba netiesioginiu būdu.

Įstatymo projektui keliami šie uždaviniai:

- patobulinti SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties eksploatavimo, taip pat būtinosios veiklos užtikrinimo sąnaudų finansavimo modelį, siekiant proporcingai, tvariai ir subalansuotai padalinti šias sąnaudas tarp visų gamtinių dujų sistemos naudotojų ir gamtinių dujų vartotojų turinčių prieigą prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemų, į kurias dujos tiesiogiai ar netiesiogiai transportuojamos iš Lietuvos teritorijoje esančios gamtinių dujų perdavimo sistemos (toliau – gamtinių dujų sistemos naudotojai).

- patikslinti SGD terminalo būtinąjį kiekio rinkos kainos apskaičiavimo principus, sudarant sąlygas energijos gamintojams, nurodytiems SGDTĮ 11 straipsnio 3 dalyje, SGD terminalo būtinąjį kiekį iš paskirtojo tiekėjo įsigyti už Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) tvirtinamą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą, o skirtumą tarp gamtinių dujų rinkos kainos ir SGD įsigijimo kainos kompensuojant per fiksuotą dedamąją, proporcingai paskirstomą tarp visų gamtinių dujų sistemos naudotojų.

- optimizuoti SGD terminalo vykdomą SGD terminalo būtinojo kiekio dujinimo procesą įtvirtinant lankstesnį SGD terminalo būtinojo kiekio paskirstymą ir tiekimą minėtiems energijos gamintojams atsižvelgiant į jų poreikius, taip pat numatant galimybę realizuoti perteklinę SGD terminalo būtinojo kiekio dalį kitais rinkoje prieinamais ekonomiškai naudingiausiais būdais Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatyta tvarka.

- koreguojant SGDTĮ numatytą gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo modelį atsižvelgti į 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Komisijos sprendimą Nr. SA36740, taip pat 2015 m. balandžio 3 d. Konstitucinio teismo nutarimą Nr. KT10-N6/2015 ir 2015 m. balandžio 15 d. Konstitucinio teismo nutarimą Nr. KT12-S6/2015 bei valstybės strateginius tikslus gamtinių dujų sektoriuje ir gamtinių dujų vartotojų interesus.

- suvienodinti Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo ir SGDTĮ nuostatas reglamentuojančias valstybės sprendžiamąją galią SGD terminalo projekto įgyvendinimo bendrovėje.

Atsižvelgiant į šiame punkte nurodytus prognozuojamus reikšmingus Lietuvos gamtinių dujų rinkos pokyčius 2016 m. turi būti siekiama, kad pakoreguotas gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis, kuris leistų sukurti tvarią, ilgalaikę sistemą, subalansuojančią naudą, gaunamą iš tiekimo saugumą užtikrinančios gamtinių dujų sistemos, ir poreikį proporcingai prisidėti prie tokios sistemos eksploatavimo sąnaudų, pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d. Siekiant šio tikslo iki š. m. spalio 15 d. turėtų būti priimti siūlomi SGDTĮ pakeitimai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Pagal SGDTĮ 5 straipsnio 2 dalį SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudos Komisijos nustatyta tvarka įtraukiamos į gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos. Pagal Komisijos 2012 m. spalio 9 d. nutarimą Nr. O3-294 „Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ šią dedamąją moka gamtinių dujų sistemos naudotojai, kuriems teikiama gamtinių dujų perdavimo paslauga, bei asmenys, kurių įrenginiai yra prijungti prie gamtinių dujų sistemos, tačiau nesudarę su perdavimo sistemos operatoriumi perdavimo paslaugos sutarties, nors jiems perdavimo paslauga teikiama netiesiogiai. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus papildoma dedamoji yra taikoma už faktiškai sistemos naudotojui perduotą gamtinių dujų kiekį.

SGDTĮ 11 straipsnyje įtvirtinta gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarka, užtikrinanti SGD terminalo būtinąją veiklą, t. y. nustatyta, kad reguliuojami elektros energijos bei šilumos gamintojai privalo įsigyti Vyriausybės patvirtintą SGD terminalo pajėgumų naudojimo būtinąjį minimalų metinį dujinamų gamtinių dujų kiekį, kurio reikia stabiliam SGD terminalo dujinimo technologijos procesui palaikyti. Vadovaudamasi Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“, 77 punktu, paskirtojo gamtinių dujų tiekėjo parduodamų gamtinių dujų reguliuojamiems energijos gamintojams kaina susideda iš gamtinių dujų įsigijimo kainos ir paskirtojo gamtinių dujų tiekimo kainos. Remiantis minėtos metodikos 78 punktu, gamtinių dujų įsigijimo kaina energijos gamintojams skaičiuojama remiantis paskirtojo tiekėjo parengta ir su Komisija suderinta tvarka. Pagal šiuo metu galiojančią paskirtojo tiekėjo prognozuojamos gamtinių dujų įsigijimo kainos nustatymo tvarką, sudertą su Komisija, į paskirtojo tiekėjo energijos gamintojams taikomą gamtinių dujų įsigijimo kainą įtraukiamos ir paskirtojo tiekėjo patiriamos SGD terminalo būtinojo kiekio tiekimo sąnaudos, kurių pagrįstumą kontroliuoja Komisija.

Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 4 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad valstybei tiesiogiai, ar per jos kontroliuojamas įmones, turi priklausyti daugiau kaip 1/2 balsų suteikiančių AB „Klaipėdos nafta“ ir SGD terminalo operatoriaus akcijų, tuo tarpu SGTĮ 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos sprendimu projektą įgyvendina projekto įgyvendinimo bendrovė, kurioje valstybei priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų. SGD terminalo projekto įgyvendinimo metu įstatyminiu pagrindu buvo nustatyti specialūs reikalavimai, numatantys tik tiesioginės valstybės kontrolės galimybę projektą įgyvendinančioje bendrovėje, atsižvelgiant į ypatingą SGD terminalo projekto svarbą užtikrinant visos Lietuvos valstybės energetinį savarankiškumą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Teikiamu Įstatymo projektu siūloma užtikrinti SGD terminalo kaip valstybės strateginio objekto energetikos sektoriuje ilgalaikį ir tvarų funkcionavimą, jo veiklos užtikrinimo finansavimo poreikį, įskaitant ir paskirtojo tiekėjo veiklos užtikrinimą, proporcingai paskirstant SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties, eksploatavimo taip pat paskirtojo tiekėjo sąnaudas visiems gamtinių dujų sistemos naudotojams, įvertinant tai, kad pagrindinė SGD terminalo nauda – tiekimo saugumo užtikrinimas – sąlygojama visiems gamtinių dujų sistemos naudotojams.

Įstatymo projektu siūloma, kad papildoma dedamoji būtų taikoma už konkretaus sistemos naudotojo gamtinių dujų pristatymo vietose gamtinių dujų vartojimo pajėgumus, kurie yra reikalingi, kad būtų užtikrintas maksimalus galimas kiekvienos pristatymo vietos gamtinių dujų poreikis, kuriuo gamtinių dujų vartotojas galėtų pasinaudoti, ir kuris būtų nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis. Toks teisinis reguliavimas numato, kad kiekvienas gamtinių dujų vartotojas, kuriam dujos tiesiogiai ar netiesiogiai tiekiamos iš Lietuvos teritorijoje esančios gamtinių dujų perdavimo sistemos, mokės papildomą dedamąją. Tuo atveju, kai gamtinių dujų vartotojas nesudaro gamtinių dujų perdavimo paslaugų sutarties su perdavimo sistemos operatoriumi, papildomą dedamąją perdavimo sistemos operatoriumi už vartotoją sumokės tiekimo įmonė, kuri tam gamtinių dujų vartotojui teikia gamtinių dujų tiekimo bei perdavimo ir skirstymo paslaugas, todėl visi asmenys, gaunantys naudą iš SGD terminalo, tiesiogiai ar netiesiogiai, atsižvelgiant į maksimalius gamtinių dujų paros poreikius, mokės papildomą dedamąją. Toks reguliavimas siūlomas atsižvelgiant į tai, kad SGD terminalo ir paskirtojo tiekėjo veikla skirta užtikrinti galimybę bet kuriam Lietuvos dujų rinkos dalyviui (tiekimo įmonėms ar vartotojams) gauti dujas iš alternatyvaus tiekimo šaltinio ir tai laikytina suteiktu dujų tiekimo patikimumo ir saugumo užtikrinimu. Pagal siūlomą reguliavimo būdą SGD terminalo pastoviosios eksploatavimo sąnaudos ir SGD terminalo būtinąjo kiekio tiekimo sąnaudos būtų paskirstytos visiems gamtinių dujų vartotojams proporcingai jų gaunamai naudai.

Įstatymo projektu siūloma, kad principai, kaip SGD terminalo ir paskirtojo tiekėjo sąnaudos įtraukiamos į gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos (įskaitant ir maksimalių reikalingų gamtinių dujų paros pajėgumų pristatymo vietoje apskaičiavimo tvarką ir sąlygas), būtų patvirtinti Vyriausybės, o papildomos dedamosios surinkimo ir administravimo tvarką, kaip ir iki šiol, nustatytų Komisija. Šiuo modeliu būtų įtvirtintas proporcingumo principu pagrįstas, subalansuotas SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties, eksploatavimo bei SGD terminalo būtinąjo kiekio tiekimo sąnaudų išdėstymas tarp gamtinių dujų sistemos naudotojų bei sumažinta neigiama įtaka gamtinių dujų sistemos naudotojams kylanti dėl mažėjančio gamtinių dujų vartojimo Lietuvoje.

Įstatymo projektu siūloma patikslinti papildomos dedamosios, įtraukiamos į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, apibrėžimą (SGDTĮ 5 straipsnio 2 dalis), nustatant, kad ją sudaro SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo, eksploatavimo bei SGD terminalo būtinąjo kiekio tiekimo pagrįstos sąnaudos. Šiuo patikslinimu siekiama proporcingai paskirstyti gamtinių dujų infrastruktūros eksploatavimo ir tiekimo saugumo užtikrinimo sąnaudas visiems gamtinių dujų

sistemos naudotojams. Siūlomais pakeitimais siekiama ilgalaikio tikslo – subalansuoti gamtinių dujų sistemų naudotojų gaunamą naudą iš gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo perka SGD terminalo būtinąjį kiekį už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą, apskaičiuojamą Komisijos nustatyta tvarka. Įstatymo projekte taip pat siūloma nustatyti, kad neigiamas ar teigiamas skirtumas tarp paskirtojo tiekėjo už SGD terminalo būtinąjį kiekį įsigijimo kainos ir Komisijos patvirtintos prognozuojamos ateinančių kalendorinių metų gamtinių dujų rinkos kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas pardavė SGD terminalo būtinąjį kiekį energijos gamintojams, arba kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas realizavo SGD terminalo būtinąjį kiekį, Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įtraukiamas į papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos. Toks reguliavimas sudarytų galimybę mažinti daugelio energijos gamintojų bendrą įsigyjamų gamtinių dujų portfelio kainą užtikrinant, kad reguliuojami gamintojai gamtines dujas įsigys už rinkos kainą, o tai turės teigiamą poveikį šių energijos gamintojų konkurencingumui ir atitinkamai – vartotojams. Kompetencijos suteikimas Komisijai nustatyti prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą už kurią būtų tiekiamas SGD terminalo būtinasis kiekis leistų užtikrinti, kad energijos gamintojai neįgytų ir neprarastų konkurencingumo prieš tuos energijos gamintojus, kuriems netaikomas SGDTĮ 11 straipsnio 1 dalyje nustatytas privalomo gamtinių dujų pirkimo iš SGD terminalo teisinis reguliavimas, jei SGD kainos ir gamtinių dujų kainos Lietuvoje tam tikru laikotarpiu reikšmingai išsiskirtų.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimo būdą Komisija tvirtintų prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą, apskaičiuotą Komisijos nustatyta tvarka, kaip nebeaktualios ir perteklinės nuostatos siūloma atsisakyti SGDTĮ 11 straipsnio 6 dalyje numatytos pareigos Komisijai tvirtinti suskystintų gamtinių dujų terminalo būtinąjį kiekį kainos skaičiavimo metodiką ir derinti minėtą kainą. Pagal siūlomus pakeitimus Komisija tvirtintų gamtinių dujų paslaugos, kurias energijos gamintojams parduoda teikia paskirtasis tiekėjas, kainos skaičiavimo metodiką.

Įstatymo projektu taip pat siūloma patikslinti nuostatas, reguliuojančias paskirtojo tiekėjo ir energijos gamintojų santykius paskirtajam tiekėjui įgyvendinant privalomą įpareigojimą dėl SGD terminalo būtinąjį kiekį pardavimo, atsižvelgiant į taikomą praktiką. Kadangi SGD terminalo būtinąjį kiekį tiekimas užtikrinamas gamtinių dujų pirkimo-pardavimo sutartimis su paskirtuoju tiekėju, kurių pagrindu energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo perka teisės aktų nustatyta tvarka paskirstytą SGD būtinąjį kiekį, Įstatymo projekte išbraukiamos neaktualios nuostatos, susijusios su energijos gamintojų pavedimų (įgaliojimų) paskirtajam tiekėjui suteikimu ir patikslinamos formuluotės, atspindinčios faktinius paskirtojo tiekėjo ir energijos gamintojų santykius. Įstatymo projektu siūloma tobulinti reglamentavimą dėl likusio gamtinių dujų kiekio, t.y. ne SGD terminalo būtinąjį kiekį, pirkimo reglamentavimo. Įstatymo projektu naikinama nuostata dėl viso elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti sunaudojamo gamtinių dujų kiekio tiekimo įsigijimo iš paskirtojo tiekėjo. Likusiam gamtinių dujų kiekiui, t.y. ne SGD terminalo būtinąjį kiekį, įsigyti taikomi Viešųjų pirkimų įstatyme ir poįstatyminiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai. Atitinkamai panaikinama, kaip nebeaktuali, nuostata, įpareigojanti paskirtąjį tiekėją atlikti balansavimo paslaugą.

Atsižvelgiant į gamtinių dujų vartojimo prognozes arba faktinį gamtinių dujų vartojimą, Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybes SGD terminalui nevykdyti dujinimo. Jei, atsižvelgiant į gamtinių dujų vartojimo prognozes arba faktinį gamtinių dujų vartojimą, SGD terminalo būtinąjį kiekį parduoti energijos gamintojams nėra galimybės, Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad paskirtasis tiekėjas turi teisę ekonomiškai naudingiausiu būdu, laikantis mažiausių sąnaudų ir mažiausio neigiamo poveikio gamtinių dujų kainai, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų, realizuoti SGD terminalo būtinąjį kiekį netiekiant SGD į gamtinių dujų sistemą ar kitais rinkoje prieinamais būdais Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis. Šios nuostatos įgyvendinimui, Įstatymo projekte atitinkamai atsisakoma *minimalaus nepertraukiamo režimo* sąvokos. Įstatymo projektu siūloma numatyti galimybę paskirtajam tiekėjui vykdyti SGD terminalo būtinąjį kiekį tiekimą lanksčiau prisitaikant prie energijos gamintojų vartojimo

poreikių. Ilgalaikėje perspektyvoje siūlomi pakeitimai galėtų sumažinti gamtinių dujų tiekimo saugumo dedamąją gamtinių dujų sistemos naudotojams, bei daryti teigiamą įtaką šių subjektų konkurencingumui vidaus ir užsienio rinkose.

Atsižvelgiant į tai, kad SGD terminalo projektas yra įgyvendintas ir jį įgyvenusi bendrovė AB „Klaipėdos nafta“ perėjo į SGD terminalo eksploatavimo etapą ir nuo 2014 m. lapkričio 27 d. vykdo SGD terminalo operatoriaus funkcijas, poreikis ir toliau taikyti išskirtinę tiesioginės kontrolės taisyklę SGD terminalo operatoriaus statusą turinčiai bendrovei yra išnykęs. Įstatymo projektu siūloma suvienodinti teisinį reguliavimą visų strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių energetikos sektoriaus įmonių atžvilgiu, neribojant valstybės galimybes, užtikrinti kontrolę šį statusą turinčiose įmonėse tiesiogiai arba netiesiogiai per valstybės kontroliuojamas bendroves. Tokiu būdu būtų sukurtas nuoseklus ir vienodas teisinis reguliavimas visose šį statusą turinčiose įmonėse, kuriose Lietuvos Respublikos valstybės, kaip akcininko, teises įgyvendina Energetikos ministerija ir neribojamas įstatyminiu lygmeniu (Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme) įtvirtintos valstybės galimybės pasirinkti būdą kaip realizuoti savo kontrolę tokiose įmonėse – tiesiogiai jas valdant arba įgyvendinant jai patikėtas valdymo teises netiesiogiai, per jos kontroliuojamas bendroves.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus siūlomus SDGTĮ pakeitimus, vadovaujantis proporcingumo principu, papildoma dedamoji (t.y. alternatyvaus gamtinių dujų tiekimo šaltinio sukūrimo ir eksploatavimo sąnaudos) būtų paskirstoma tarp gamtinių dujų sistemos naudotojų, kuriems Lietuvoje sukurta gamtinių dujų infrastruktūra, įskaitant SGD terminalą, užtikrina gamtinių dujų tiekimo saugumą. Siūlomi įstatymo pakeitimai leis išdalinti kaštus proporcingai kiekvienai vartotojų grupei, atsižvelgiant į gamtinių dujų sistemos naudotojui reikalingus vartojimo pajėgumus, jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti.

Siūlomi SDGTĮ pakeitimai neturės reikšmingos įtakos buitiniams gamtinių dujų vartotojams. Priėmus siūlomus SDGTĮ pakeitimus naujojo reguliavimo naudą patirtų energijos gamintojai bei pramonės įmonės, gamybos procese tolygiai naudojančios gamtines dujas. Palyginti su 2015 metais, šilumos tiekėjai už gamtines dujas bei tiekimo saugumą 2016 m. turėtų sumokėti iš viso apie 5 mln. eurų mažiau, dėl ko atitinkamai mažėtų ir šilumos kaina galutiniams vartotojams. Priėmus siūlomus SDGTĮ pakeitimus šilumos tiekėjų grupėje didesnę naudą patirtų tie šilumos tiekėjai, kurių energijos rūšių derinyje didesnę dalį užima gamtinės dujos. Siūlomi SDGTĮ pakeitimai turėtų teigiamą agreguotą poveikį šilumos tiekėjams Lietuvoje, tačiau nepriklausomiems šilumos gamintojams, kurių gamtinių dujų suvartojimas yra itin netolygus, siūlomas teisinis reguliavimas gali turėti nežymią neigiamą įtaką šilumos kainai. Šilumos kainų pokyčiai konkrečioje savivaldybėje paaiškės tuomet, kai bus patvirtinti Aiškinamojo rašto 8 punkte minimi įgyvendinamieji teisės aktai.

Galimą neigiamą naujojo reguliavimo poveikį (lyginant su esamu reguliavimu) gali patirti tie gamtinių dujų sistemos naudotojai (energijos gamintojai), kurių maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti yra sukurta itin didelių pajėgumų prieiga prie gamtinių dujų tiekimo infrastruktūros, tačiau jie šiais sukurtais pajėgumais naudojami nenuosekliai, pvz. gamtines dujas naudoja trumpais laikotarpiais šildymo sezonu kaip priemonę patenkinti pikinius poreikius arba atsiradus nenumatytam energijos gamybos poreikiui.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.
Priimtas Įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai, skatins konkurenciją tarp gamtinių dujų rinkos dalyvių, sudarys teigiamas teisinės, finansinės ir organizacines sąlygas SGD terminalo veiklai. Įstatymo pakeitimai prisidės prie siekio sukurti efektyviai veikiančią gamtinių dujų bei šilumos rinką.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo projekto įgyvendinimui kitų įstatymų pakeitimai nėra reikalingi. Priėmus Įstatymo projektą, būtų reikalinga pakeisti Vyriausybės patvirtinto Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašo nuostatas ir priimti naujus Komisijos nutarimus, kuriuose būtų detalizuota gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos nustatymo tvarka, paskirtojo tiekėjo sąnaudų kompensavimas ir SGD terminalo būtinąjį kiekį rinkos kainos nustatymo tvarka.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų ir Terminų banko įstatymų ir kitų teisės norminių aktų. Įstatymo projektas nesiūlo naujų sąvokų, kurias reikėtų vertinti Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos komisijai.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, atsižvelgiant į jų apimtį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtins iki 2015 m. spalio 15 d., o Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – iki 2015 m. lapkričio 15 d.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymo įgyvendinimas nepareikalaus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo konsultuotasi su Komisija taip pat gamtinių dujų tiekimą, perdavimą ir skirstymą užtikrinančiomis energetikos įmonėmis. Galimos SGDTĮ pakeitimo alternatyvos pristatytos SGD terminalo projekto įgyvendinimo komisijai.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „Gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji prie gamtinių dujų perdavimo kainos“, „paskirtasis tiekėjas“, „SGD terminalo būtinasis kiekis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2015 09 15

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2015-09-15

10

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Suskystintų gamtinių dujų terminalo operatorius (toliau – SGD terminalo operatorius) – asmuo, turintis Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją ir atsakingas už SGD terminalo eksploatavimą, kuriame valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti ją taip:

„2. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudos, kurių nėra galimybės finansuoti iš kitų bendrovei prieinamų šaltinių, taip pat SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties visos pastoviosios eksploatavimo sąnaudos bei Vyriausybės patvirtinto SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingo minimalaus metinio dujinamų gamtinių dujų kiekio, kuriuo pripažįstamas SGD terminalo operatoriaus deklaruotas suskystintų gamtinių dujų kiekis, kuris yra pagrįstai reikalingas SGD terminalo dujinimo technologijos procesui ir SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti, tais atvejais, kai SGD terminalo dujinimo procesas nebuvo vykdomas (toliau – SGD terminalo būtinasis kiekis), tiekimo pagrįstos sąnaudos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatyta tvarka įtraukiamos į gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos (toliau – papildoma dedamoji). Papildoma dedamoji taikoma gamtinių dujų sistemos naudotojams ir (ar) gamtinių dujų vartotojams už gamtinių dujų vartojimo pajėgumus, reikalingus jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti pristatymo vietose, kuriose gamtinių dujų sistemos naudotojų ir (ar) gamtinių dujų vartotojų įrenginiai yra prijungti prie gamtinių dujų perdavimo sistemos ar prie gamtinių dujų skirstymo sistemų, į kurias dujos tiesiogiai ar netiesiogiai transportuojamos iš Lietuvos teritorijoje esančios gamtinių dujų perdavimo sistemos. Papildoma dedamoji, įskaitant gamtinių dujų vartojimo pajėgumų apskaičiavimą, nustatoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Papildomą dedamąją Komisijos nustatyta tvarka surenka, administruoja ir SGD terminalo operatoriui ar bendrovei bei paskirtajam tiekėjui išmoka gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius).“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„11 straipsnis. Prekyba gamtinėmis dujomis

1. Siekiant užtikrinti SGD terminalo būtinąją veiklą, kaip nurodyta įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, taip pat siekiant garantuoti SGD terminalo veiklos technologinį ir ekonominį pagrįstumą bei skatinti efektyvų diversifikuotų gamtinių dujų tiekimo šaltinių konkurencingumą, valstybės reguliuojamai elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamybai užtikrinti pirmumo tvarka privalo būti tiekiamos per SGD terminalą įvežtos gamtinės dujos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo vykdymą užtikrina paskirtasis tiekėjas, vadovaudamasis šiame įstatyme ir Vyriausybės nustatytais reikalavimais. Paskirtąjį tiekėją Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis konkurso būdu paskiria Energetikos ministerija. Paskirtuoju tiekėju gali būti skiriama įmonė, kurioje valstybei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų. Paskirtasis tiekėjas negali vykdyti veiklos, susijusios su energijos perdavimu ir (ar) skirstymu, taip pat kita paskirtojo tiekėjo veikla, jo valdymas ir organizacinė struktūra neturi prieštarauti veiklos gamtinių dujų

11

sektoriuje atskyrimo ir nepriklausomumo reikalavimams. Paskirtasis tiekėjas pripažįstamas strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčia įmone.

3. Elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamintojai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirstomos remtinės elektros energijos gamybos apimtys ir (ar) kurių gaminamos energijos kaina yra valstybės reguliuojama (toliau – energijos gamintojai), nuo SGD terminalo eksploatavimo pradžios elektros energijai ir (ar) šilumos energijai gaminti sunaudojamų gamtinių dujų tiekimą privalo užsitikrinti tokia tvarka:

1) pagal sutartis su paskirtuoju tiekėju, kurių pagrindu energijos gamintojai perka SGD terminalo būtinąjį kiekį, kuris paskirstomas energijos gamintojams Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis, atsižvelgiant į energijos gamintojų gamtinių dujų poreikį kiekvienais metais. Sutartys su paskirtuoju tiekėju sudaromos 5 metams ar, šalių tarpusavio susitarimu, ilgesniam laikotarpiui;

2) įgyvendinus šios dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą, likusiam energijos gamintojo gamtinių dujų poreikiui užtikrinti gamtinės dujos, vadovaujantis ekonominio naudingumo principu, tiekiamos dvišalių sutarčių su gamtinių dujų tiekėjais pagrindu ar įsigijamos biržoje. Gamtinių dujų pirkimus energijos gamintojai vykdo teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Energijos gamintojai, planuodami gamtinių dujų poreikį ir derindami gamtinių dujų tiekimą grafiką pagal sutartis su kitais gamtinių dujų tiekėjais, užtikrina šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų sutarčių su paskirtuoju tiekėju tinkamą vykdymą ir nesudaro sutarčių, kuriomis būtų pažeidžiamas privalomas reikalavimas pirkti SGD terminalo būtinąjį kiekio dalį iš paskirtojo tiekėjo.

5. Komisija nustato protingumo kriterijus atitinkančią paskirtojo tiekėjo veiklos grąžą SGD terminalo būtinąjį kiekio daliai, kurią paskirtasis tiekėjas realizuoja už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos ar didesnę kainą ateinantiems kalendoriniams metams, ir pagrįstas SGD terminalo būtinąjį kiekio tiekimą sąnaudas, tvirtindama SGD terminalo būtinąjį kiekio tiekimą kainos skaičiavimo metodiką.

6. Energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo perka SGD terminalo būtinąjį kiekio dalį už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą ateinantiems kalendoriniams metams, apskaičiuotą Komisijos nustatyta tvarka ir paskelbtą ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki šios kainos taikymo laikotarpio pradžios.

7. Jeigu energijos gamintojams parduodamo SGD terminalo būtinąjį kiekio dalis yra mažesnė už SGD terminalo būtinąjį kiekį ir SGD terminalo operatorius, nepažeisdamas SGD terminalo naudotojų teisių naudotis SGD terminalu, turi technines galimybes nevykdant dujinimo užtikrinti SGD terminalo techninę būklę, leidžiančią esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, Vyriausybės nustatyta tvarka SGD terminalo būtinąjį kiekio dujinimas gali būti nevykdomas.

8. Jei, atsižvelgiant į energijos gamintojų gamtinių dujų vartojimo prognozes arba faktinį gamtinių dujų vartojimą, SGD terminalo būtinąjį kiekio dalį parduoti energijos gamintojams nėra galimybės, paskirtasis tiekėjas privalo ekonomiškai naudingiausiu būdu, laikantis mažiausių sąnaudų ir mažiausio neigiamo poveikio gamtinių dujų kainai vartotojams, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų, realizuoti SGD terminalo būtinąjį kiekio dalį Lietuvos gamtinių dujų rinkoje ar tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje Vyriausybės nustatytais reikalavimais. Šioje dalyje nustatytą SGD terminalo būtinąjį kiekio realizavimo principų laikymąsi prižiūri Komisija.

9. Teigiamas arba neigiamas skirtumas tarp paskirtojo tiekėjo už SGD terminalo būtinąjį kiekio įsigijimą mokėtinos kainos ir Komisijos patvirtintos prognozuojamos ateinančių kalendorinių metų gamtinių dujų rinkos kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas pardavė SGD terminalo būtinąjį kiekį energijos gamintojams, arba kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas realizavo SGD terminalo būtinąjį kiekį šio straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka, Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertinamos, nustatant papildomą dedamąją.

10. SGD terminalo būtinąjį kiekio ar kiekio dalies įsigijimo už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą sąnaudos pripažįstamos pagrįstomis energijos gamintojų kuro įsigijimo sąnaudomis ir įtraukiamos į jiems taikomas valstybės reguliuojamas energijos kainas.

11. Šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę vykdo Komisija, vadovaudamasi jos patvirtintomis Prekybos gamtinėmis dujomis priežiūros taisyklėmis. Komisija jai pavestoms funkcijoms atlikti turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įstaigų

ir organizacijų bei energetikos įmonių informaciją apie gamtinių dujų įvežimą į Lietuvos Respubliką ir išigijamus gamtinių dujų kiekius iš skirtingų šaltinių, taip pat kitą susijusią informaciją, reikalingą faktiniam gamtinių dujų tiekimo diversifikavimui Lietuvos Respublikos gamtinių dujų rinkoje įvertinti.

12. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai laikomi privaloma energetikos sektoriaus reguliuojamos veiklos sąlyga, už kurios nevykdymą ar netinkamą vykdymą, taip pat už kitus susijusius energetikos sektoriaus reguliuojamos veiklos pažeidimus energetikos įmonėms gali būti skiriamos baudos Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyto įpareigojimo tinkamą vykdymą Vyriausybė papildomai įvertina teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, tvirtindama viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje teikiančius asmenis ir energijos gamintojams paskirstydama remtiną elektros energijos gamybos apimtį.

13. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyto įpareigojimo taikymo laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip pradinis SGD terminalo eksploatavimo laikotarpis, tai yra 10 metų nuo SGD terminalo eksploatavimo pradžios, nustato Vyriausybė. Šio įpareigojimo vykdymas Vyriausybės sprendimu gali būti sustabdytas ar nutrauktas nepasibaigus nustatytam laikotarpiui, kai Komisija, suderinusi su Energetikos ministerija, pateikia Vyriausybei išvadą, kad Lietuvos Respublikos gamtinių dujų rinka yra pakankamai išvystyta ir integruota, kad efektyvios konkurencijos rinkoje sąlygomis būtų užtikrintas diversifikuotas gamtinių dujų tiekimas ir vartojimas, energijos tiekimo saugumas ir patikimumas bei vartotojų interesų apsauga. Komisija šias aplinkybes įvertina rengdama kiekvienų metų gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą.

14. SGD terminalo operatoriaus teikiamų paslaugų kainos reguliuojamos Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka. Skystinimo paslaugų kainos gali būti diferencijuojamos SGD terminalo naudotojų grupėms taikant *mutatis mutandis* Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 14 dalies nuostatas. Kainų reguliavimą gamtinių dujų sektoriuje vykdo Komisija.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d.
2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija apskaičiuoja ir tvirtina 2016 metų ir vėlesnių metų kainas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis.
3. Šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtina iki 2015 m. spalio 15 d., Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – iki 2015 m. lapkričio 15 d.

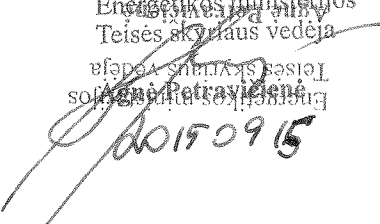
Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2015-09-15

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petraitienė

2015 09 15

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Suskystintų gamtinių dujų terminalo operatorius (toliau – SGD terminalo operatorius) – asmuo, turintis Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją ir atsakingas už SGD terminalo eksploatavimą, kuriame valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti ją taip:

„2. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudos, kurių nėra galimybės finansuoti iš kitų bendrovei prieinamų šaltinių, taip pat SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties visos pastoviosios eksploatavimo sąnaudos bei Vyriausybės patvirtinto SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingo minimalaus metinio dujinamų gamtinių dujų kiekio, kuriuo pripažįstamas SGD terminalo operatoriaus deklaruotas suskystintų gamtinių dujų kiekis, kuris yra pagrįstai reikalingas SGD terminalo dujinimo technologijos procesui ir SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti, tais atvejais, kai SGD terminalo dujinimo procesas nebuvo vykdomas (toliau – SGD terminalo būtinasis kiekis), tiekimo pagrįstos sąnaudos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatyta tvarka įtraukiamos į gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos (toliau – papildoma dedamoji). Papildoma dedamoji taikoma gamtinių dujų sistemos naudotojams ir (ar) gamtinių dujų vartotojams už gamtinių dujų vartojimo pajėgumus, reikalingus jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti pristatymo vietose, kuriose gamtinių dujų sistemos naudotojų ir (ar) gamtinių dujų vartotojų įrenginiai yra prijungti prie gamtinių dujų perdavimo sistemos ar prie gamtinių dujų skirstymo sistemų, į kurias dujos tiesiogiai ar netiesiogiai transportuojamos iš Lietuvos teritorijoje esančios gamtinių dujų perdavimo sistemos. Papildoma dedamoji, įskaitant gamtinių dujų vartojimo pajėgumų apskaičiavimą, nustatoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Papildomą dedamąją Komisijos nustatyta tvarka surenka, administruoja ir SGD terminalo operatoriui ar bendrovei bei paskirtajam tiekėjui išmoka gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius).“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„11 straipsnis. Prekyba gamtinėmis dujomis

1. Siekiant užtikrinti SGD terminalo būtinąją veiklą, tai yra SGD terminalo technologinį pajėgumą, reikalingą nuolat ir efektyviai patenkinti gamtinių dujų poreikį Lietuvos Respublikoje, kaip nurodyta įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, taip pat siekiant garantuoti SGD terminalo veiklos technologinį ir ekonominį pagrįstumą bei skatinti efektyvų diversifikuotų gamtinių dujų tiekimo šaltinių konkurencingumą, valstybės reguliuojamai elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamybai užtikrinti pirmumo tvarka privalo būti tiekiamos per SGD terminalą įvežtos gamtinės dujos. Vyriausybė patvirtina SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingą minimalų metinį dujinamų gamtinių dujų kiekį, kuriuo pripažįstamas SGD terminalo operatoriaus ar bendrovės deklaruotas suskystintų gamtinių dujų kiekis, kuris yra pagrįstai reikalingas stabiliam SGD terminalo dujinimo technologijos procesui minimaliu nepertraukiamu režimu palaikyti (toliau – SGD terminalo būtinasis kiekis).

14

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo vykdymą užtikrina paskirtasis tiekėjas, vadovaudamasis šiame įstatyme ir Vyriausybės nustatytais reikalavimais. Paskirtąjį tiekėją Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis konkurso būdu paskiria Energetikos ministerija. Paskirtuoju tiekėju gali būti skiriama įmonė, kurioje valstybei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų. Paskirtasis tiekėjas negali vykdyti veiklos, susijusios su energijos perdavimu ir (ar) skirstymu, taip pat kita paskirtojo tiekėjo veikla, jo valdymas ir organizacinė struktūra neturi prieštarauti veiklos gamtinių dujų sektoriuje atskyrimo ir nepriklausomumo reikalavimams. Paskirtasis tiekėjas pripažįstamas strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčia įmone.

3. Elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamintojai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirstomos remtinės elektros energijos gamybos apimtys ir (ar) kurių gaminamos energijos kaina yra valstybės reguliuojama (toliau – energijos gamintojai), nuo SGD terminalo eksploatavimo pradžios elektros energijai ir (ar) šilumos energijai gaminti sunaudojamų gamtinių dujų tiekimą privalo užsitikrinti tokia tvarka:

1) pagal sutartis su paskirtuoju tiekėju, kurių pagrindu energijos gamintojai paveda paskirtajam tiekėjui pagal galiojančius teisės aktus pirkti suskystintas gamtines dujas ir (ar) SGD terminale dujinamas gamtines dujas energijos gamintojų gamtinių dujų poreikiui užtikrinti, pirmumo tvarka tiekiamas per SGD terminalą įvežtų gamtinių dujų kiekis, atitinkantis perka SGD terminalo būtinąjį kiekį, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, kuris paskirstomas energijos gamintojams Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis, atsižvelgiant į energijos gamintojų gamtinių dujų poreikį kiekvienais metais. Sutartys su paskirtuoju tiekėju sudaromos 5 metams ar, šalių tarpusavio susitarimu, ilgesniam laikotarpiui;

2) įgyvendinus šios dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą, likusiam energijos gamintojo gamtinių dujų poreikiui užtikrinti gamtinės dujos, vadovaujantis ekonominio naudingumo principu, tiekiamos dvišalių sutarčių su gamtinių dujų tiekėjais pagrindu ar įsigyjamos biržoje. Gamtinių dujų pirkimus energijos gamintojai vykdo teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.;

~~3) energijos gamintojų, taip pat kitų elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamybos veiklą vykdančių asmenų pageidavimu viso elektros energijai ir (ar) šilumos energijai gaminti sunaudojamo gamtinių dujų kiekio tiekimas užtikrinamas pagal sutartis su paskirtuoju tiekėju, kurių pagrindu energijos gamintojai suteikia įgaliojimus paskirtajam tiekėjui pagal galiojančius teisės aktus pirkti suskystintas gamtines dujas ir (ar) gamtines dujas energijos gamintojų gamtinių dujų poreikiui užtikrinti, įvertinus šios dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą.~~

4. Energijos gamintojai, planuodami gamtinių dujų poreikį ir derindami gamtinių dujų tiekimą grafiką pagal sutartis su kitais gamtinių dujų tiekėjais, užtikrina šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų sutarčių su paskirtuoju tiekėju tinkamą vykdymą ir nesudaro naujų sutarčių, kuriomis būtų pažeidžiamas privalomas reikalavimas **pirkti SGD terminalo būtinąjį kiekį iš paskirtojo tiekėjo dėl per SGD terminalą įvežamų gamtinių dujų tiekimą pirmumo tvarka.**

~~5. Jeigu viso elektros energijai ir (ar) šilumos energijai gaminti sunaudojamo gamtinių dujų kiekio tiekimas užtikrinamas pagal sutartis su paskirtuoju tiekėju, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalies 3 punkte, energijos gamintojo gamtinių dujų vartojimo balansavimą vykdo paskirtasis tiekėjas. Jeigu likęs energijos gamintojo gamtinių dujų poreikis užtikrinamas šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytu būdu, energijos gamintojo gamtinių dujų vartojimo balansavimą užsitikrina pats energijos gamintojas.~~

65. Komisija nustato protingumo kriterijus atitinkančią paskirtojo tiekėjo veiklos grąžą SGD terminalo būtinąjį kiekį daliai, kurią paskirtasis tiekėjas realizuoja už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos ar didesnę kainą ateinantiems kalendoriniams metams, ir pagrįstas SGD terminalo būtinąjį kiekį tiekimą sąnaudas, tvirtindama tvirtina gamtinių dujų SGD terminalo būtinąjį kiekį tiekimą kainos skaičiavimo metodiką. Komisija derina paskirtojo tiekėjo apskaičiuotą bei taikomą šių gamtinių dujų kainą, atsižvelgdama į kainos skaičiavimo metodikoje nustatytas kainos dedamąsias ir jų taikymą. Paskirtojo tiekėjo parduodamų gamtinių dujų kainą, suderintą su Komisija, pripažįstama pagrįstomis energijos gamintojų kuro įsigijimo sąnaudomis ir įtraukiama į jiems taikomas valstybės reguliuojamas energijos kainas.

6. Energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo perka SGD terminalo būtinąjį kiekį daliai už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą ateinantiems

15

kalendoriniams metams, apskaičiuotą Komisijos nustatyta tvarka ir paskelbtą ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki šios kainos taikymo laikotarpio pradžios.

7. Jeigu energijos gamintojams parduodamo SGD terminalo būtinojo kiekio dalis yra mažesnė už SGD terminalo būtinajį kiekį ir SGD terminalo operatorius, nepažeisdamas SGD terminalo naudotojų teisių naudotis SGD terminalu, turi technines galimybes nevykdant dujinimo užtikrinti SGD terminalo techninę būklę, leidžiančią esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, Vyriausybės nustatyta tvarka SGD terminalo būtinojo kiekio dujinimas gali būti nevykdomas.

8. Jei, atsižvelgiant į energijos gamintojų gamtinių dujų vartojimo prognozes arba faktinį gamtinių dujų vartojimą, SGD terminalo būtinojo kiekio dalį parduoti energijos gamintojams nėra galimybės, paskirtasis tiekėjas privalo ekonomiškai naudingiausiu būdu, laikantis mažiausių sąnaudų ir mažiausio neigiamo poveikio gamtinių dujų kainai vartotojams, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų, realizuoti SGD terminalo būtinojo kiekio dalį Lietuvos gamtinių dujų rinkoje ar tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje Vyriausybės nustatytais reikalavimais. Šioje dalyje nustatytą SGD terminalo būtinojo kiekio realizavimo principų laikymąsi prižiūri Komisija.

9. Teigiamas arba neigiamas skirtumas tarp paskirtojo tiekėjo už SGD terminalo būtinojo kiekio įsigijimą mokėtinos kainos ir Komisijos patvirtintos prognozuojamos ateinančių kalendorinių metų gamtinių dujų rinkos kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas pardavė SGD terminalo būtinajį kiekį energijos gamintojams, arba kainos, už kurią paskirtasis tiekėjas realizavo SGD terminalo būtinajį kiekį šio straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka, Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertinamos, nustatant papildomą dedamąją.

10. SGD terminalo būtinojo kiekio ar kiekio dalies įsigijimo už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą sąnaudos Paskirtojo tiekėjo parduodamų gamtinių dujų kaina, suderinta su Komisija, pripažįstama **pripažįstamos** pagrįstomis energijos gamintojų kuro įsigijimo sąnaudomis ir ~~įtraukiamos įtraukiama~~ į jiems taikomas valstybės reguliuojamas energijos kainas.

711. Šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę vykdo Komisija, vadovaudamasi jos patvirtintomis Prekybos gamtinėmis dujomis priežiūros taisyklėmis. Komisija jai pavestoms funkcijoms atlikti turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įstaigų ir organizacijų bei energetikos įmonių informaciją apie gamtinių dujų įvežimą į Lietuvos Respubliką ir išgijamus gamtinių dujų kiekius iš skirtingų šaltinių, taip pat kitą susijusią informaciją, reikalingą faktiniam gamtinių dujų tiekimo diversifikavimui Lietuvos Respublikos gamtinių dujų rinkoje įvertinti.

812. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai laikomi privaloma energetikos sektoriaus reguliuojamos veiklos sąlyga, už kurios nevykdymą ar netinkamą vykdymą, taip pat už kitus susijusius energetikos sektoriaus reguliuojamos veiklos pažeidimus energetikos įmonėms gali būti skiriamos baudos Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis. Šio straipsnio 34 dalyje nustatyto įpareigojimo tinkamą vykdymą Vyriausybė papildomai įvertina teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis, tvirtindama viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje teikiančius asmenis ir energijos gamintojams paskirstydama remtiną elektros energijos gamybos apimtį.

913. Šio straipsnio 34 dalyje nustatyto įpareigojimo taikymo laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip pradinis SGD terminalo eksploatavimo laikotarpis, tai yra 10 metų nuo SGD terminalo eksploatavimo pradžios, nustato Vyriausybė. Šio įpareigojimo vykdymas Vyriausybės sprendimu gali būti sustabdytas ar nutrauktas nepasibaigus nustatytam laikotarpiui, kai Komisija, suderinusi su Energetikos ministerija, pateikia Vyriausybei išvadą, kad Lietuvos Respublikos gamtinių dujų rinka yra pakankamai išvystyta ir integruota, kad efektyvios konkurencijos rinkoje sąlygomis būtų užtikrintas diversifikuotas gamtinių dujų tiekimas ir vartojimas, energijos tiekimo saugumas ir patikimumas bei vartotojų interesų apsauga. Komisija šias aplinkybes įvertina rengdama kiekvienų metų gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą.

1014. SGD terminalo operatoriaus teikiamų paslaugų kainos reguliuojamos Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka. Skystinimo paslaugų kainos gali būti diferencijuojamos SGD terminalo naudotojų grupėms taikant *mutatis mutandis* Gamtinių dujų įstatymo 9 straipsnio 14 dalies nuostatas. Kainų reguliavimą gamtinių dujų sektoriuje vykdo Komisija.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d.
2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija apskaičiuoja ir tvirtina 2016 metų ir vėlesnių metų kainas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis.
3. Šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtina iki 2015 m. spalio 15 d., Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – iki 2015 m. lapkričio 15 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2015 -09- 15

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2015 09 15

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2015-08-28 Nr. (1.6.)2T-1201

Į 2015-08-19 Nr. (7.5-09)3-2287

DĖL IŠVADOS LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 4, 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 4, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, neturėdama pastabų dėl numatomo teisinio reguliavimo tikslo, teikia šias pastabas dėl numatomo teisinio reguliavimo priemonių, galimų pasekmių ir teisinės technikos:

1. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 2 str. 6 d. suskystintų gamtinių dujų terminalo projektas apibrėžiamas „...iki terminalo eksploatavimo pradžios“, svarstyтина ar iš viso keičiamo įstatymo 4 str. yra aktualus ir jį tikslinga keisti.

2. Pastebėtina, kad pagal įstatymo projektą keičiamo įstatymo 5 str. 2 d. būtų plečiama sąnaudų, kurios įtraukiamas į perdavimo kainą sudarančią papildomą dedamąją, bazė. Dėl tokio pakeitimo bendra gamtinių dujų vartotojų už papildomą dedamąją mokama kaina turės didėti. Įstatymo projektu siūlomas mechanizmas tik perskirstytų finansinę naštą tarp elektros ir šilumos energijos, pagamintos iš gamtinių dujų, vartotojų ir tiesioginių gamtinių dujų vartotojų, dėl ko finansinė našta elektros ir šilumos energijos vartotojams sąlyginai mažėtų, tačiau didėtų tiesioginiams gamtinių dujų vartotojams. Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar visiškai teisingi aiškinamajame rašte pateikiami teiginiai apie bendrą energijos kainų mažėjimą ir poveikio nebuvimą buitiniams vartotojams, kadangi bent jau tiems buitiniams gamtinių dujų vartotojams, kurie vartoja gamtines dujas būsto šildymui, atsižvelgiant į šildymo sezono sezoniškumą ir suvartojamų gamtinių dujų kiekio netolygumą, neigiamas poveikis gali būti.

3. Įstatymo projekto 3 str. daromais keičiamo įstatymo 11 str. pakeitimais siekiama nustatyti konkuruojantį Gamtinių dujų įstatymo 9 str. reguliavimą, pagal kurį gamtinių dujų kainą nustatytų ne tiekėjas, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), o Komisija. Pastebėtina, kad aiškinamajame rašte nepateikiama svarių argumentų, kodėl reikėtų keisti šiuo metu esantį kainos nustatymo modelį (keičiamo įstatymo dabartinės redakcijos 11 str. 6 d.), nustatant valstybinį kainos reguliavimą, todėl argumentacija pildytina.

18

4. Keičiamo įstatymo 5 str. 2 d. ir kt. būtų vartojama neapibrėžta sąvoka „vartotojas“. Siūlome vartoti Gamtinių dujų įstatyme apibrėžtą „gamtinių dujų vartotojo“ sąvoką.

5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, apibūdžiant įstatyme vartojamus sutrumpinimus, jie turėtų būti apibrėžiami pirmą kartą juos vartojant. Atsižvelgiant į tai, sutrumpinimo „SGD terminalo būtinasis kiekis“ apibrėžimas turėtų būti perkeltas į keičiamo įstatymo 5 str. 2 d.

6. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 11 str. 5 d. būtų įtvirtintas valstybinis kainų reguliavimas, keičiamame įstatyme turėtų būti bent jau nustatyti pagrindiniai principai, kuriais remiantis būtų nustatoma gamtinių dujų rinkos kaina.

7. Įstatymo projekto 3 str. pakeitus keičiamo įstatymo 11 str. 3 d. nebeliktų vieno iš gamtinių dujų tiekimo užtikrinimo būdų, tačiau, nesant baigiamųjų nuostatų, lieka neišspręstas sutarčių, sudarytų vadovaujantis keičiamo įstatymo 11 str. 3 d. 3 p., klausimas. Atsižvelgiant į teisėtų lūkesčių apsaugos principą, bei į tai, kad naujų gamtinių dujų energijos sutarčių sudarymas bei tiekėjų atranka gali būti imlus laikui procesas, turėtų būti numatytas pereinamasis laikotarpis, kuriuo galėtų būti vykdomos keičiamo įstatymo 11 str. 3 d. 3 p. pagrindu sudarytos gamtinių dujų tiekimo sutartys. Analogiškai turėtų būti įvertinti ir keičiamo įstatymo 11 str. 3 d. 1 p. pakeitimai (ar nereikės keisti sudarytų sutarčių).

8. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekto įgyvendinimui turės būti priimti įgyvendinamieji teisės aktai, siekiant išvengti situacijos, kai priimtas įstatymas negali būti įgyvendinamas dėl įgyvendinamųjų teisės aktų nebuvimo, įstatymo projekto įsigaliojimas turėtų būti atidedamas terminui, pakankamam įgyvendinamųjų teisės aktų parengimui ir priėmimui. Be to, kadangi daromi pakeitimai gali būti traktuojami kaip turintys neigiamos įtakos ūkio subjektų (bent jau dalies jų) veiklai, dėl ko ūkio subjektams reikėtų pasirengti jų įgyvendinimui ir prisitaikyti (pvz., įvertinti naudojamus gamtinių dujų sistemų pajėgumus ir juos optimizuoti), turėtų būti įvertintas ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d. nuostatų taikymo poreikis.

9. Keičiamo įstatymo 11 str. 6 d. vartojamos neapibrėžtos sąvokos „atitinkamas laikotarpis“ ir „minimalus dujinimas“. Siūlome jas apibrėžti ar sukonkretinti, arba duoti nuorodą į jas apibūdinančius teisės aktus.

10. Keičiamo įstatymo 11 str. 7 d. siūlome konkretizuoti konstrukciją „gamtinių dujų vartojimo prognozės“. Lieka neaišku, kas ir koku pagrindu tokias prognozes teikia. Galbūt ši nuostata galėtų būti derinama ir su keičiamo įstatymo 11 str. 12 d. paskutinio sakinio nuostatomis.

11. Keičiamo įstatymo 11 str. 8 d. būtų vartojama neapibrėžta ir neaiški konstrukcija „SGD terminalo būtinio kiekio įsigijimo kaina“. Siūlome konkretizuoti, kad turima omenyje paskirtojo tiekėjo už SGD terminalo būtinio kiekio įsigijimą mokėta kaina.

12. Svarstyтина, ar papildomos dedamosios nustatymo principai ir sąlygos neturėtų būti nustatyti pačiame keičiamame įstatyme, Komisijai paliekant tik techninius realizavimo klausimus. Pastebėtina, kad keičiamo įstatymo 11 str. 8 d. vartojama konstrukcija „įvertinamos, nustatant...“ pernelyg abstrakti ir suteikianti Komisijai neribotas galimybes nustatant reguliavimą.

13. Keičiamo įstatymo 11 str. 12 d. nurodomas keičiamo įstatymo 11 str. 8 d. nustatytas kompensavimas. Pastebėtina, kad keičiamo įstatymo 11 str. 8 d. apie kompensavimą nekalbama, todėl vartojamos sąvokos „kompensavimas“ turinys lieka neapibrėžtas. Be to, atsižvelgiant į tai, kad valstybinis kainos reguliavimas, nustatytas keičiamo įstatymo 11 str. 5 d., nebūtų terminuotas, o rinkos kainos nustatymo mechanizmas ir taikymas taip pat nesiejamas su Vyriausybės valia, lieka neaišku, koku pagrindu Vyriausybė galėtų nustatyti, kad paskirtojo tiekėjo patirtų išlaidų pilnas atlyginimas nebėra taikomas (nors valstybinis kainų reguliavimas,

nustatantis nuo paskirtojo operatoriaus nepriklausančią kainą, išliktų) nenumatant kito teisingo atlyginimo mechanizmo.

14. Įstatymo projekto 1 str. pavadinime perteklinis keičiamos dalies nurodymas.

15. Aiškinamojo rašto 1 p. pirmojoje pastraipoje vietoj žodžio „gamtinių“, pilnai rašytina „gamtinių dujų“. Aiškinamojo rašto 3 p. pirmojoje pastraipoje apibrėžtina sąvoka „Komisija“, o trečiojoje pastraipoje perteklinis įstatymo numerio nurodymas.

16. Aiškinamojo rašto 4 p. trečiojoje pastraipoje vartojamas formuluotes ir sąvokas siūlome suderinti su įstatymo projektu siūlomomis keičiamo įstatymo 11 str. 8 d. nuostatomis.

17. Įstatymo projektą lydinčiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekte tikslintinas nurodomas įstatymo projekto pavadinimas, nurodant ir keičiamo įstatymo numerį.

Teisingumo viceministras

Julius Pagojus

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO
ĮSTATYMO NR. XI-2053 2, 5 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (Nr. 15-0414-01-I) (Nr. 15-8770(3)) (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)

2015-09-11 Nr. NV-2940
Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytume Įstatymo projekto 2 str. keičiamo Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 5 str. 2 dalies formuluotę „SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti“ derinti su keičiamo įstatymo 11 str. 7 dalimi, tuo aspektu, kad suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo dujinimo procesas gali būti ir vėl pradėtas, kai prieš tai šis procesas, esant techninėms galimybėms, buvo nevykdomas. Taip pat manytume, kad keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies pirmame sakinyje vietoj jungtuko „arba“ reikėtų rašyti „ir“, nes pagal siūlomą keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies nuostatą galimas būtų traktavimas, kad SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingo minimalaus metinio dujinamų gamtinių dujų kiekis gali būti naudojamas vienam iš SGD terminalo technologijos procesui – dujinimo procesui *arba* SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti. Kartu manytume, kad atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 11 str. 7 d. keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje „SGD terminalo būtinąjo kiekio“ trumpinį reikėtų nurodyti po žodžių „technologijos procesui“.
2. Atkreipiame dėmesį, kad keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies pirmame sakinyje vartojamas terminas „paskirtojo tiekimo paslaugos kaina“. Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo (toliau – Įstatymas) eilėje straipsnių yra kalbama apie „paskirtąjį tiekėją“ kaip subjektą, o jo vykdoma veikla yra įvardijama, kaip „nustatyto įpareigojimo vykdymo užtikrinimas“ (Įstatymo 11 str. 2 d.), „gamtinių dujų pardavimas“ (Įstatymo 11 str. 6 d.), bet ne „paskirtojo tiekimo paslaugos teikimas“. Atsižvelgiant į tai, siūlytume šį terminą tikslinti.
3. Keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje siūloma nustatyti, kad gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji gamtinių dujų sistemos naudotojams ir (ar) gamtinių dujų vartotojams būtų apskaičiuojama pagal gamtinių dujų vartojimo pajėgumus, reikalingus jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti pristatymo vietose. Atsižvelgiant į siūlomą modelį, pritariame daugumos institucijų Įstatymo projekto derinimo metu išsakytam siūlymui, kad Įstatymo projekto nuostatos neturėtų būti priimanamos, kol nėra gautas Europos Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos suderinanumo su ES teise. Taip pat, įvertinus keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies nuostatą, atkreiptinas dėmesys ir į Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį, pagal kurią teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos, o pasiūlymų Vyriausybei ir Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – Komisija) priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su ūkio subjektų veiklos ar priežiūros reguliavimu, terminas turėtų būti 3 mėn. ankstesnis, nei įstatymo įsigaliojimo data.

4. Keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje būtų nustatyta kokiems subjektams būtų taikoma gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji ir kokios sąnaudos šią kainos dedamąją sudarytų, tačiau tokios prievolės vykdymo sąlygos ir tvarka būtų nustatomos poįstatyminiu teisės aktu. Atsižvelgiant į tai, jog siūlomas reguliavimas yra tiesiogiai susijęs su tam tikrų ūkio subjektų teisėmis ir pareigomis, o pagal Konstitucinio Teismo nutarimuose suformuotą doktriną, teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu, siūlytume pagrindines nuostatas dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo dedamosios nustatymo įtvirtinti keičiamame įstatyme.
5. Energetikos įstatymo 19 str. 1 d. yra nustatyta, kad energetikos sektoriuje kainos yra sutartinės ir valstybės reguliuojamos. Kainos reguliuojamos tvirtinant paslaugų ar energijos kainas, nustatant jų viršutinės ribas ar kainų reguliavimo tvarką. Tuo tarpu keičiamo įstatymo 11 str. 6 dalis nustatytų, kad Komisija, pagal savo nustatytą tvarką tvirtintų prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą, už kurią energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo pirktų SGD terminalo būtiną kiekį dalį. Svarstyta ar toks reguliavimas (kai būtų tvirtinama ir kainos skaičiavimo tvarka ir pati kaina) atitiktų Energetikos įstatymo 19 str. 1 d. Atitinkamai šiuo aspektu siūlytina įsivertinti ir keičiamo įstatymo 11 str. 5 dalį. Kartu, atkreiptinas dėmesys, ar nereiktų keičiamame įstatyme įtvirtinti konkretų terminą, iki kada Komisija turėtų nustatyti/paskelbti prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą.
6. Manytume, reiktų suvienodinti keičiamo įstatymo 11 str. 5 ir 6 dalis tuo aspektu, kad 11 str. 5 dalyje yra nustatyta, kad „paskirtasis tiekėjas SGD terminalo būtiną kiekį dalį realizuoja už Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos *ar didesnę kainą*“, o 11 str. 6 dalyje teigiama, kad „energijos gamintojai iš paskirtojo tiekėjo perka SGD terminalo būtiną kiekį dalį už *Komisijos patvirtintą prognozuojamą gamtinių dujų rinkos kainą*“.
7. Svarstyta, ar keičiamo įstatymo 11 str. 7 dalyje vietoj nuostatos „jeigu energijos gamintojams parduodamo SGD terminalo būtiną kiekį dalis“ nereiktų vartoti „jeigu energijos gamintojams *per SGD terminalą* parduodamo gamtinių dujų kiekio dalis“ ar pan., o siekiant teisinio aiškumo siūlytume keičiamo įstatymo 11 str. 8 dalyje atskleisti nuostatos „prieinamais būdais“ turinį.
8. Keičiamo įstatymo 11 str. 8 dalyje siūloma nustatyti, kad Vyriausybė nustatytų SGD terminalo būtiną kiekį dalies realizavimo Lietuvos gamtinių dujų rinkoje ar tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje tvarką ir sąlygas. Paminėtina, kad Civilinio kodekso 2.80 straipsnyje yra nustatytas draudimas įstatymuose nenumatytais administraciniais metodais reguliuoti juridinių asmenų veiklą. Atsižvelgiant į tai, bei į tai, kad pagal Konstitucinio Teismo nutarimuose suformuotą doktriną teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu, abejotume, ar Vyriausybė, pagal siūlomą keičiamo įstatymo 11 str. 8 dalies redakciją, galėtų nustatyti sąlygas dėl SGD terminalo būtiną kiekį dalies Lietuvos gamtinių dujų rinkoje realizavimo.
9. Manytume, kad keičiamo įstatymo 11 str. 13 dalyje turėtų būti teikiama nuoroda į keičiamo įstatymo 11 str. 9 o ne į 8 dalį. Tačiau ir tokiu atveju liktų neaišku, kodėl 11 str. 13 dalyje yra kalbama apie „kompensavimą“, kai tuo tarpu 11 str. 9 dalis, iš dalies analogiškai kaip ir keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalis, atskleidžia gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios skaičiavimą. Be to, keičiamo įstatymo 11 str. 9 dalyje yra nustatyta, kad šioje dalyje nurodyti rodikliai yra Komisijos nustatyta tvarka „įvertinami“, taigi ne „kompensuojami“. Kartu siūlytume atskleisti keičiamo įstatymo 11 str. 9 dalyje vartojamą terminą „Komisijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertinamos“.
10. Įstatymo projekto 4 str. siūlytume dėstyti taip:

„4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2015 m. spalio 15 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2015 m. spalio 14 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“
11. Atsižvelgiant į ta, kad Įstatymo projekto rengėjai Įstatymo projekto teikime-lydraštyje ir aiškinamajame rašte nurodo, jog tikslinga, kad Įstatymo projektas turėtų būti priimtas iki š.m. spalio 15 d., todėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto teikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projekte turėtų būti teikiamas siūlymas Seimui svarstyti Įstatymo projektą skubos ar ypatingos skubos tvarka ir toks siūlymas, pagal Seimo statuto 162 str. 2 dalį arba atitinkamai 164 str. 1 dalį turi būti motyvuotas.
12. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 8 punktą siūlytume patikslinti konkrečiai įvardijant kokius „kitus poįstatyminius teisės aktus“ reikės tikslinti.

2 - ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

DERINIMO PAŽYMA

Dėl Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (Nr. 15-8770(3))

Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
<p align="center">Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentas 2015-09-11 išvada Nr. NV-2940</p>	
<p>1. Siūlytume Įstatymo projekto 2 str. keičiamo Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 5 str. 2 dalies formuluotę „SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti“ derinti su keičiamo įstatymo 11 str. 7 dalimi, tuo aspektu, kad suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo dujinimo procesas gali būti ir vėl pradėtas, kai prieš tai šis procesas, esant techninėms galimybėms, buvo nevykdomas. Taip pat manytume, kad keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies pirmame sakinyje vietoj jungtuko „arba“ reikėtų rašyti „ir“, nes pagal siūlomą keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies nuostatą galimas būtų traktavimas, kad SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingo minimalaus metinio dujinamų gamtinių dujų kiekis gali būti naudojamas vienam iš SGD terminalo technologijos procesui – dujinimo procesui arba SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti. Kartu manytume, kad atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 11 str. 7 d. keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje „SGD terminalo būtinąjį kiekį“ trumpinį reikėtų nurodyti po žodžių „technologijos procesui“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad SGD terminalo būtinasis kiekis, Įstatymo projektu nustačius galimybę nevykdyti SGD terminalo dujinimo proceso, apima tiek kiekį, reikalingą SGD terminalo dujinimo technologijos procesui palaikyti, tiek kiekį, reikalingą užtikrinti SGD terminalo techninę būklę, leidžiančią esant poreikiui pradėti dujinimą ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, todėl keičiamo Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje vartojamo trumpinio „SGD terminalo būtinasis kiekis“ vietos siūlytina nekeisti.</p> <p>Siekiant aiškumo, keičiamo Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalies pirmas sakinyš koreguojamas sekančiai:</p> <p>„2. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo sąnaudos, kurių nėra galimybės finansuoti iš kitų bendrovei prieinamų šaltinių, taip pat SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties visos pastoviosios eksploatavimo sąnaudos bei Vyriausybės patvirtinto SGD terminalo būtinajai veiklai užtikrinti reikalingo minimalaus metinio dujinamų gamtinių dujų kiekio, kuriuo pripažįstamas SGD terminalo operatoriaus deklaruotas suskystintų gamtinių dujų kiekis, kuris yra pagrįstai reikalingas SGD terminalo dujinimo technologijos procesui ir SGD terminalo techninės būklės, leidžiančios esant poreikiui pradėti dujinimą arba ir tiekti gamtines dujas į perdavimo sistemą, užtikrinimui palaikyti, <u>tais atvejais, kai SGD terminalo dujinimo procesas nebuvo vykdomas</u> (toliau – SGD terminalo būtinasis kiekis), paskirtoje tiekimo paslaugos kaina pagrįstos sąnaudos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatyta tvarka įtraukiamos į gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos (toliau – papildoma dedamoji).“</p>
<p>3. Keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje siūloma nustatyti, kad gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji gamtinių dujų sistemos naudotojams ir (ar) gamtinių dujų vartotojams būtų apskaičiuojama pagal gamtinių dujų vartojimo pajėgumus, reikalingus jų maksimaliems gamtinių dujų paros poreikiams užtikrinti pristatymo vietose. Atsižvelgiant į siūlomą modelį, pritariame daugumos institucijų Įstatymo projekto derinimo metu išsakytam siūlymui, kad Įstatymo projekto nuostatos neturėtų būti priimanamos, kol nėra gautas Europos Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Energetikos ministerija 2015 m. rugpjūčio 18 d. raštu Nr. (5.3-04)3-2280 kreipėsi į Konkurencijos tarybą su prašymu Įstatymo projektu siūlomų Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo NR. XI-2053 (toliau – SGDTĮ) 5 ir 11 straipsnių nuostatų pakeitimo derinimą įtraukti į prioriteto tvarka nagrinėtiną valstybės pagalbos bylą, kurias Europos Komisija nagrinės 2015-2016 m., sąrašą. Konkurencijos tarybos paminėtos Įstatymo projekto nuostatos, galinčios atitikti valstybės pagalbos kriterijus, bus suderintos su Europos Komisija, bendradarbiaujant su Konkurencijos taryba. Energetikos ministerija taip pat kreipėsi į</p>

suderinamumo su ES teise. Taip pat įvertinus keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalies nuostatą, atkreiptinas dėmesys ir į Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį, pagal kurią teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos, o pasiūlymų Vyriausybei ir Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – Komisija) priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su ūkio subjektų veiklos ar priežiūros reguliavimu, terminas turėtų būti 3 mėn. ankstesnis, nei įstatymo įsigaliojimo data.

Europos Komisijos Konkurencijos generalinio direktorato atstovus su prašymu š. m. rugsėjo mėn. pirmoje pusėje susitikti ir aptarti siūlomus SGDTĮ pakeitimus. Kaip pažymėta minėtame Energetikos ministerijos rašte Konkurencijos tarybai, siūlomais SGDTĮ pakeitimais siekiama, kad pakoreguotas gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis, pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d. Operatyvūs sprendimai yra reikalingi įvertinant Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 1 dalyje nurodytus prognozuojamus reikšmingus Lietuvos gamtinių dujų rinkos pokyčius 2016 m. Įstatymo projektu siūlomų nuostatų derinimas su Europos Komisija, Energetikos ministerijos vertinimu, gali vykti lygiagrečiai su Įstatymo projekto derinimo ir tvirtinimo procedūromis Lietuvoje.

Kaip nurodyta Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 1 punkte, atsižvelgiant į prognozuojamus reikšmingus Lietuvos gamtinių dujų rinkos pokyčius 2016 m. siekiama, kad pakoreguotas gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos surinkimo ir panaudojimo modelis pradėtų veikti nuo 2016 m. sausio 1 d.. Jei siūlomi pakeitimai įsigaliotų žymiai vėliau nei nurodytas laikotarpis, didžioji dauguma gamtinių dujų vartotojų ir gamtinių dujų sistemos naudotojų patirtų ženklų neigiamą poveikį (skaičiuojama, kad kai kurių savivaldybių energijos gamintojams galutinė gamtinių dujų kaina dėl to galėtų didėti apie 20 proc.).

Siūlomas teisinis reguliavimas turėtų teigiamą poveikį didžiajai daugumai gamtinių dujų sistemos naudotojų ir vartotojų (išskyrus dvi grupes įvardintas aiškinamojo rašto 5 punkte), lyginant su nuliniu scenarijumi, kuomet nebūtų daromi jokie SGDTĮ pakeitimai. Energetikos ministerijos vertinimu, prielaida, kad daliai ūkio subjektų gali reikėti ilgesnio laikotarpio pasirengti siūlomiems pakeitimams nėra pakankamas pagrindas dėl kurio neigiamą poveikį turėtų patirti didžioji dauguma gamtinių dujų vartotojų ir gamtinių dujų sistemos naudotojų. Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje apibrėžtais tikslingumo, proporcingumo ir efektyvumo principais, įvertinus pateiktą pastabą bei atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas svarbias aplinkybes, Įstatymo projekto 4 straipsnį siūloma išdėstyti sekančiai:

„4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d.
2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija apskaičiuoja ir tvirtina 2016 metų ir vėlesnių metų kainas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis.
3. Šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir priima iki 2015 m. spalio 15 d., Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – iki 2015 m. lapkričio 15 d.“

Atsižvelgta iš dalies.

Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimo būdas kuomet Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) nustatytų baigtinį papildomos dedamosios mokėtojų ratą kam bus taikoma papildoma dedamoji ir pavestų Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) patvirtinti Įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamame galiojančio įstatymo 5 straipsnio 2

4. Keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje būtų nustatyta kokiems subjektams būtų taikoma gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji ir kokios sąnaudos šią kainos dedamąją sudarytų, tačiau tokios prievolės vykdymo sąlygos ir tvarka būtų nustatomos poįstatyminiu teisės aktu. Atsižvelgiant į tai, jog siūlomas reguliavimas yra tiesiogiai susijęs su tam

tikrų ūkio subjektų teisėmis ir pareigomis, o pagal Konstitucinio Teismo nutarimuose suformuotą doktriną, teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu, siūlytume pagrindines nuostatas dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo dedamosios nustatymo įtvirtinti keičiamame įstatyme.

dalyje nurodytų pajėgumų nustatymo principus. Toks reguliavimo būdas siūlomas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu Nr. IX-884 Vyriausybei ir jos įgaliotoms institucijoms priskirtas kompetencijas formuojant valstybės politiką energetikos sektoriuje ir organizuojant, koordinuojant bei kontroliuojant Seimo nustatytų energetikos politikos kryptių įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 9 straipsnio 3 dalies nuostatą, numatančią, kad įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose turi būti numatomos labiausiai įgyvendinamų įstatymų tikslus atitinkančios, ekonomiškiausios ir efektyviausios priemonės. Vadovaujantis gera teisėkūros praktika, procedūrinės administracinės teisės normos perkeliamos į įstatymus įgyvendinančius teisės aktus, siekiant teisinio reguliavimo lankstumo ir sprendimų priėmimo efektyvumo. Energetikos ministerijos vertinimu, siūlomas teisinis reguliavimas, kuomet Vyriausybė patvirtintų Įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamame galiojančio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų pajėgumų nustatymo tvarką, užtikrintų, kad šios nuostatos bus įgyvendintos ekonomiškiausiomis ir efektyviausiomis priemonėmis.

Atsižvelgiant į pateiktą pastabą, keičiamo įstatymo 5 str. 2 dalyje siūloma numatyti, kad „~~Papildomos dedamosios nustatymo principai~~ **Papildoma dedamoji**, įskaitant gamtinių dujų vartojimo pajėgumų apskaičiavimą, ~~įtvirtinami~~ **nustatoma** Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

8. Keičiamo įstatymo 11 str. 8 dalyje siūloma nustatyti, kad Vyriausybė nustatytų SGD terminalo būtinąjį kiekį dalies realizavimo Lietuvos gamtinių dujų rinkoje ar tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje tvarką ir sąlygas. Paminėtina, kad Civilinio kodekso 2.80 straipsnyje yra nustatytas draudimas įstatymuose nenumatytais administraciniais metodais reguliuoti juridinių asmenų veiklą. Atsižvelgiant į tai, bei į tai, kad pagal Konstitucinio Teismo nutarimuose suformuotą doktriną teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu, abejotume, ar Vyriausybė, pagal siūlomą keičiamo įstatymo 11 str. 8 dalies redakciją, galėtų nustatyti tvarką ir sąlygas dėl SGD terminalo būtinąjį kiekį dalies Lietuvos gamtinių dujų rinkoje realizavimo.

Atsižvelgta iš dalies.

Vyriausybės nutarimu patvirtintame Gamtinių dujų diversifikavimo tvarkos apraše jau yra nustatyta tvarka ir sąlygos pagal kurias paskirtasis tiekėjas realizuoja SGD terminalo būtinąjį kiekį Lietuvos gamtinių dujų rinkoje. Keičiamo įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostata siekiama užtikrinti, kad paskirtasis tiekėjas realizuodamas SGD būtinąjį kiekį perteklių laikytųsi nustatomų ekonominio naudingumo, mažiausių sąnaudų ir mažiausio neigiamo poveikio gamtinių dujų kainai vartotojams, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. Vyriausybės kompetencija apsiribotų tvarkos ir sąlygų, kurių paskirtasis tiekėjas, kaip Lietuvoje veikiantis subjektas, turėtų laikytis siekdamas nepažeisti aukščiau nurodytų Įstatyme nustatomų SGD terminalo būtinąjį kiekį realizavimo principų, tačiau nereguliuotų kitokių santykių, susiklostančių tarptautinėse gamtinių dujų rinkose.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičionė

2015-09-15

Energetikos ministras
Rokas Masiulis
2015-09-15

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 2, 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo (Nr. 15-0414-01-I) projekto (15-9593)

Pranešėjas: energetikos ministras R. Masiulis

Dalyvauja: Energetikos ministerijos Naftos ir dujų skyriaus vedėjo pavaduotojas K. Švaikauskas

Nedavę įteikti

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

Klausimo kuratoriai

Apsvarstyta ministerijų a

2015-09-15

(data)

[Signature]
ovų pasitarimo protokolo išrašas

suikyti EM vertinti TM ir TD pastabas. Pa-
tikslinti projektą svarstyti Vyriausybės posė-
džio B dalyje. (2015-09-15 R. Petrušienė)

Informacija apie projekto svarstymą
Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės
posėdyje

Papildoma informacija